

Presuda Suda Europske unije C-495/10 vezana uz odgovornost proizvođača za neispravnost proizvoda

---

Vrbljanac, Danijela

Source / Izvornik: **Nova pravna revija, 2012, 4, 52 - 55**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:118:806575>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

PRAVI

Pravni fakultet Faculty of Law

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Law](#)
[- Repository University of Rijeka, Faculty of Law](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

NPR

NOVA PRAVNA REVIIJA

Časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo

Izdavački savjet:

Prof. Mag. Mag. Dr. Tomislav Borić (Austrija)

Prof. dr. Tatjana Josipović (Hrvatska)

Prof. Dr. Heinz-Peter Mansel (Njemačka)

Prof. dr. Dušan Nikolić (Srbija)

Prof. dr. Borislav Petrović (Bosna i Hercegovina)

Prof. em. Dr. Dr. h.c. Friedrich-Christian Schroeder (Njemačka)

Izdavači:

DEUTSCHE STIFTUNG FÜR
INTERNATIONALE RECHTLICHE
ZUSAMMENARBEIT E.V.

Deutsche Stiftung für internationale rechtliche
Zusammenarbeit, e.V. (IRZ – Stiftung)

Njemačka fondacija za međunarodnu pravnu
saradnju (IRZ – Stiftung)

Njemačko-bosanskohercegovačko udruženje pravnik
Njemačko-bosanskohercegovačka udruga pravnik
Немачко-босанскохерцеговачко удружење правника
Deutsch-Bosnisch-Herzegowinische Juristenvereinigung

Društvo za istraživanje i recepciju nemačkog prava
(Gesellschaft für die Erforschung des deutschen Rechts
und seiner Rezeption)

Iz sadržaja:

Članci:

Prof. dr. Wulf-Henning Roth, LL. M. (Harvard): Prijedlog Uredbe Evropskog parlamenta i Vijeća o Zajedničkom evropskom pravu prodaje (KOM (2011) 635 final)

Doc. dr. Anita Duraković: Jedinствена pravila o imovinsko-pravnim aspektima registrirane zajednice u Evropskoj uniji

Doc. dr. Hano Ernst: Perspektive reforme njemačkog prava mobilijarnog osiguranja

Osim toga:

Aktuelnosti iz evropskog prava

Aktuelnosti iz njemačkog prava

Studentski radovi

Težište broja:

Obligaciono pravo

Stabilitätspakt für Südosteuropa
Gefördert durch Deutschland
Stability Pact for South Eastern Europe
Sponsored by Germany

1/2012

Godina 3, vol. 4.
Juni / lipanj 2012.
stranice 1-92

NPR

NOVA PRAVNA REVIIJA

Časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo

Časopis izlazi dva puta godišnje

Izdavači:

Deutsche Stiftung für internationale rechtliche
Zusammenarbeit, e.V. (IRZ Stiftung)
Njemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju
(IRZ Stiftung)
Ubirerstraße 92
D-53173 Bonn
Projektna oblast: Bosna i Hercegovina
Kontakt osoba: dr. Stefan Pürner (rukovodilac projekta)
E-Mail: puerner@irz.de
Tel: 0049-(0)2289555103

Njemačko-bosanskohercegovačko udruženje pravnika/
Deutsch-bosnisch-herzegowinische Juristenvereinigung
DBHJV
c/o Pravni fakultet
Obala Kulina bana 7
71 000 Sarajevo
Tel. 00387 33 206350 lok./ext. 240

Društvo za istraživanje i recepciju nemačkog prava
Ljubiše Jovanovića 1
34 000 Kragujevac
Srbija
E-mail: gesellschaft.deutschesrecht@gmail.com

Glavni i odgovorni urednici:
Dr. Stefan Pürner, prof. dr. Meliha Powlakić

Redakcijski kolegij:
Doc. dr. Slavko Đorđević, doc. dr. Zlatan Meškić,
prof. dr. Meliha Powlakić, dr. Stefan Pürner

Izvršna urednica:
mag. sci. Darja Softić Kadenić LL.M.

Redakcija:
Selma Mezetović, Dragana Radisavljević,
Anja Roth LL.M. Oec.

Prijevodni:
Selma Mezetović, Naida Šehić

Izdavačke usluge i štampa:
University Press - Magistrat izdanja, Sarajevo

Kontakt:
Nova pravna revija
Časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo
Adresa: c/o Pravni fakultet
Obala Kulina bana 7
n/r Darja Softić Kadenić
e-mail: novaprvnarevija@gmail.com
tel: 00387 33 206 350 lok./ext. 234

ISSN 2233-0151

NOVA PRAVNA REVIIJA

NPR

Časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo

Poštovane čitateljke i čitaoci,
poštovane kolegice i kolege,

kao i ranije, i s ovim izdanjem časopisa “Nova pravna revija – časopis za domaće, n(j)emačko i evropsko pravo” (Neue juristische Umschau – Zeitschrift für einheimisches, deutsches und europäisches Recht), ukratko NPR, biće uveden čitav niz novina, koje izričito svjedoče da se časopis, koji je započeo kao njemačko-bosanskohercegovačka saradnja, unutar kratkog vremena razvio u naučno priznati regionalni pravnički medij koji ima široku rasprostranjenost i koji je široko pristupačan.

To je naročito vidljivo na osnovu četiri novine, naime:

- ♦ uvođenje Izdavačkog savjeta, u čijem su sastavu nadaleko poznati profesori iz drugih zemalja regiona, ali i Njemačke,
- ♦ proširenje Redakcije novim članovima, među kojima se nalazi i jedan naučnik iz Srbije,
- ♦ proširenje kruga izdavača,
- ♦ mogućnost downloada svih dosadašnjih izdanja NPR u elektronskoj formi, koja je ostvarena na osnovu inicijative različitih projektnih partnera IRZ fondacije.

Uspostavljanje Izdavačkog savjeta ima slijedeću pozadinu:

NPR je startao kao inicijativa jednog uskog kruga bosanskohercegovačkih i njemačkih pravnika, koji su već prethodno stekli iskustvo u oblasti pravničkog publiciranja, ali čija su se redakcijska iskustva držala u granicama. Zbog toga je, kako se časopis sve više razvijao, postalo poželjno da se pored Redakcije uvede jedan savjetodavni organ, koji zbog bogatog izdavačkog i naučnoistraživačkog iskustva njegovih članova, u slučaju potrebe može stručnim savjetom podržavati Redakciju časopisa. Veoma nas raduje (i osim toga govori o ugledu koji je NPR u međuvremenu stekla u regionu, ali i u Njemačkoj), da su se priznati naučnici iz Njemačke, Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine pokazali spremnim preuzeti ovaj zadatak.

Članovi Izdavačkog savjeta časopisa NPR (abecednim redom) su:

- ♦ Prof. mag. phil. mag. dr. iur. Tomislav Borić, koji djeluje kao redovni profesor na Karl-Franzens Univerzitetu u Gracu. Tamo je voditelj Instituta za austrijsko i međunarodno pravo društava i privredno pravo, kao i master studija “*South East European Law & European Integration*”. Njegove veze s jugoistočno-evropskim regionom pokazuju se između ostalog i kroz njegovu funkciju predavača i člana nastavnog savjeta master studija pod naslovom “*Interdisziplinäre Balkanstudien*” (“Interdisciplinarne balkanske studije”) u Beču. On je suizdavač edicije “*Grazer Beiträge zum Recht der Länder Südosteuropas und der Europäischen Integrationen*” (Doprinosi Graca pravu zemalja Jugoistočne Evrope i evropskih integracija), kao i jedan od urednika časopisa “Eastlex”. Također je bio involviran u nekoliko zakonodavnih projekata u regionu.
- ♦ Prof. dr. sc. Tatjana Josipović, koja je kao redovna profesorica građanskog prava djelatna na Pravnom fakultetu Univerziteta u Zagrebu. Ona je autorica brojnih izdanja iz oblasti građanskog prava i evropskog privatnog prava, koja su objavljena kako u Hrvatskoj tako i u inostranstvu, zbog čega se može smatrati jednom od vodećih naučnica u oblasti civilnog prava u regionu. Prof. Josipović je bila i jeste članica više komisija za izradu zakonskih tekstova u Republici Hrvatskoj, a držala je i predavanja kao gostujući predavač na mnogim stranim univerzitetima, između ostalog u Japanu i Južnoj Koreji. Članica je više naučnih i strukovnih udruženja, između ostalog Akademije pravnih znanosti Republike Hrvatske, *International Academy for Comparative Law*, sa sjedištem u Parizu, *Society of European Contract Law* (SECOLA) i *Association for the Promotion of the Academy of European Law*, sa sjedištem u Triru/SR Njemačka.
- ♦ Profesor dr. Heinz-Peter Mansel, koji djeluje kao profesor na Univerzitetu u Kelnu i kao direktor Instituta za međunarodno i strano pravo na Univerzitetu u Kelnu. Njegovu naučnu karijeru obuhvataju istraživački boravci i

gostujuća predavanja na mnogim njemačkim i inostranim institucijama. Pored brojnih monografija, objavljenih priloga u časopisima i godišnjacima, u okviru svoje komentatorske djelatnosti saradnik je naročito uglednog Jauerling Komentara Njemačkog građanskog zakonika koji doživljava već 14. izdanje. Osim toga je izdavač mnogih publikacija naročito u oblasti međunarodnog i stranog privatnog prava. Tako je npr. suizdavač časopisa “*Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts*” (IPRax), Godišnjaka italijanskog prava kao i edicije *IPG – Gutachten zum internationalen ausländischen Privatrecht*. Član je, između ostalog, *International Academy of Comparative Law*, *Società italiana degli Studiosi del diritto civile* itd.

- ♦ Prof. dr. Dušan Nikolić, koji djeluje kao redovni profesor građanskog prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, Srbija. Autor je mnogih publikacija. Od 2006. godine pa do prestanka izlaženja bio je izdavač časopisa *European Lawyer Journal – International Quarterly Journal for Legal Theory and Practice*, Novi Sad. Osim toga, član je izdavačkih savjeta drugih stručnih časopisa kao npr. “*Transition Studies Review*” (Venecija-Beč), “*Sports Law Review*” (Atina) i “*Revista Romana de Dreptul Proprietatii Intellectuale*” (Rumunija). Član je i *International Academy of Comparative Law*, Pariz i *International Chamber of Commerce / Komisija za okoliš i energiju*, koja takođe ima svoje sjedište u Parizu. Bio je član mnogih komisija u Republici Srbiji za izradu zakonskih tekstova. Od 2008. godine je generalni sekretar Matice Srpske Novi Sad.
- ♦ Prof. dr. h. c. Friedrich-Christian Schroeder je profesor emeritus i naučni voditelj Instituta za Istočno pravo u Regensburgu. On je jedan od vodećih njemačkih naučnika na polju krivičnog i krivičnog procesnog prava kao i na polju prava istočnih zemalja. Osim toga bio je uključen u savjetodavne procese pri izradi propisa u Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Bjelorusiji i Turkmenistanu. Suizdavač je i koautor višetomnog udžbenika iz krivičnog prava Maurauc-Schroeder-Maiwald, suizdavač časopisa “*Jahrbuch für Ostrecht*”, “*Osteuropa-Recht*” kao i stalni saradnik “*Goldammer’s Archiv für Strafrecht*”, ali i uglednog dnevnog lista “*Frankfurter Allgemeine Zeitung*” (FAZ). Čitaocima zemalja bivše Jugoslavije je poznat kao autor uvoda u prijevodu Zakona o krivičnom postupku Savezne Republike Njemačke, koji je izašao u ediciji “*IRZ-Edition des deutschen Rechts*”.¹
- ♦ Između Redakcije časopisa NPR i Pravnog fakulteta u Sarajevu postoje veoma jake lične veze. Osim toga, Pravni fakultet u Sarajevu pruža logističku podršku Redakciji časopisa. Zbog toga se činilo prigodnim da svakodobni dekan Pravnog fakulteta u Sarajevu preuzme jedno mjesto u Izdavačkom savjetu. Aktuelni dekan je profesor dr. Borislav Petrović, redovni profesor za krivično pravo i kriminologiju na Pravnom fakultetu u Sarajevu. On je koautor ili urednik više monografija i udžbenika iz oblasti krivičnog prava i kriminologije, koje su dijelom i rezultat saradnje s kolegama s drugih univerziteta, zbog čega je prof. dr. Petrović prepoznatljiv u regionu.

Izdavači i redakcija časopisa NPR se zahvaljuju članovima Izdavačkog savjeta za njihovu spremnost da preuzimanjem ove funkcije podrže časopis. Naročito se raduju što će kroz sastav Izdavačkog savjeta doći do izražaja regionalni pristup časopisa NPR kao i njegova orijentacija prema njemačkom pravu i evropskom pravu.

Takođe je i proširenje Redakcije časopisa NPR, koje je uslijedilo u ovom broju, logična i dobrodošla posljedica njegovog pozitivnog razvoja. Rastuća rasprostranjenost i prepoznatljivost časopisa NPR vodila je naime veoma brzo ka jednom povećanom prilivu manuskripata iz svih država regiona i ka povećanom obimu časopisa. To je proširenje Redakcije učinilo neophodnim. Novi članovi Redakcije (ponovo abecednim redom) su:

- ♦ Doc. dr. Zlatan Meškić, docent za evropsko i međunarodno privatno pravo i aktuelni prodekan za naučnoistraživački rad na Pravnom fakultetu u Zenici, Bosna i Hercegovina. Titulu magistra prava je stekao 2006. godine na Univerzitetu u Beču, a na istom fakultetu je doktorirao 2008. godine s radom iz oblasti evropskog potrošačkog prava. Čitaocima časopisa NPR je između ostalog poznat kroz njegov prilog o evropskom pravu potrošačkog kredita objavljenom u izdanju 1–2/2010. On će preuzeti u budućnosti redakciju rubrike “Aktuelnosti iz evropskog prava”.
- ♦ Doc. dr. Slavko Đorđević, je docent na Katedri za građansko pravo Pravnog fakulteta u Kragujevcu, Srbija. Njegove publikacije bave se pretežno pitanjima međunarodnog privatnog prava kao i evropskim pravom. Takođe kao dr. Meškić i on je poznavalac njemačkog prava na osnovu različitih istraživačkih boravaka koje je podržao *Deutscher Akademischer Austauschdienst* (DAAD), koji su ga između ostalog doveli i na *Max-Planck-Institut für ausländisches und Internationales Privatrecht* u Hamburgu (Max-Planck Institut za strano i međunarodno privatno pravo). Čitaocima časopisa NPR je poznat kroz njegov prilog o pitanjima kolizionopravnog vezivanja prethodnog pitanja u izdanju 1/2011. On će u budućnosti preuzeti rubriku “Aktuelnosti iz prava regiona”, gdje će posebno obrađivati i teme iz srbijanskog prava.

¹⁾ PDF-verzija ove knjige se može preuzeti na internet stranici Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine <http://www.pravosudje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=35646>.

Izdavači i dosadašnji članovi Redakcije se zahvaljuju obojici kolega za preuzimanje navedenih zadataka i raduju se budućoj saradnji. Također raduje da se sada, kako u Redakciji, tako i u Izdavačkom savjetu ogleda regionalni pristup časopisa.

Proširenje Redakcije bilo je praćeno i proširenjem kruga izdavača. Od ovog izdanja izdavač časopisa NPR će biti i Društvo za istraživanje i recepciju nemačkog prava (*Gesellschaft für die Erforschung des deutschen Rechts und seiner Rezeption*). Novoosnovano društvo, čiji je predsjednik doc. dr. Slavko Đorđević, ima sjedište u Srbiji, ali objedinjuje naučnike iz cijelog regiona, koji se bave njemačkim pravom. Kroz ovakvo postavljanje ciljeva, koje se poklapa s ciljevima časopisa NPR, ovo udruženje pokazuje se kao izvanredan partner za širenje i produbljivanje znanja o njemačkom i evropskom pravu u regionu.

NPR je do sada primarno bio distribuiran kao štampano izdanje. Ovdje se kao značajna prednost pokazalo dobro umreženje organizacija i pojedinaca koji sudjeluju u njegovom izdavanju, što je omogućilo distribuciju časopisa u skladu s njegovim ciljevima u cijelom regionu. Ipak se u prošlosti dostavljanjem u štampanoj formi nije uspijevala zadovoljiti cijela potražnja za časopisom. To su pokazali najzad mnogobrojni upiti kojim je traženo dostavljanje časopisa u pdf-u. To je ponukalo Redakciju da radi na osnivanju vlastite internet stranice časopisa NPR. Ipak ograničeni kapaciteti nisu dozvolili da se internet stranica do sada stavi u funkciju.

U ovoj situaciji se pokazalo kao sretna okolnost da se Centar za sudsku dokumentaciju Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine obratio Redakciji tražeći dopuštenje da se pdf-verzija časopisa ponudi na preuzimanje s interneta svim zainteresiranim licima na web-stranici Vijeća. Toj smo molbi rado udovoljili, tako da su sada sva izdanja časopisa NPR kao pdf-dokument dostupna na internetu na stranici <http://www.pravosudje.ba/vstv/faces/grupevijesti.jsp?grupa=1&ins=142>. (Na ovom mjestu bismo se još jednom željeli zahvaliti Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine za ovaj poticaj i za podršku u distribuciji časopisa NPR).

Najvjerovatnije će NPR u bliskoj budućnosti biti ponuđen na drugim web-stranicama projektnih partnera IRZ fondacije. Tako su trenutno u toku odgovarajući razgovori sa srbijanskim naučnim portalom Singipedia (www.singipedia.com) kao i s jednim privatnim univerzitetom u Crnoj Gori. Kako bi se postiglo što veće širenje časopisa NPR, njegovi izdavači su spremni dati pravo i daljim institucijama u regionu da časopis na svojim web-stranicama ponude za besplatno preuzimanje, pod uvjetom da bude izvršena uputa na izdavače i financiranje iz sredstava Pakta stabilnosti (zainteresirana lica se mole da se Redakciji obrate putem adrese novapravnarevija@gmail.com ili IRZ-Fondaciji na adresu puerner@irz.de).

Sadržajno ovo izdanje NPR ponovo nudi poznatu mješavinu naučnih priloga za čije objavljivanje su potrebne dvije pozitivne recenzije, od kojih najmanje jedna mora biti data od strane inostranog recenzenta ("double blind peer review"), redakcijskih priloga koji daju aktuelne informacije o pravnom razvitku u državama regiona i Njemačkoj kao i o razvoju evropskog prava, prikaze knjiga i informativne rubrike kao "Predstavljanje jednog poznatog njemačkog pravnika" i odabrane informacije iz obimne aktivnosti IRZ fondacije.

Svi oni, koji bi vlastitim priložima za buduća izdanja NPR željeli doprinijeti daljem razvoju časopisa, srdačno su pozvani da to učine. Oni se mole da obrate pažnju na upute autorima koje se na lokalnim i njemačkom jeziku nalaze na kraju časopisa.

Na kraju bi se saradnici i izdavači časopisa NPR željeli ponovo zahvaliti svim autorima i prevodiocima kao i recenzentima, koji su doprinijeli da ovaj broj ugleda svjetlo dana, ali takođe i svim drugim saradnicima i onima koji podržavaju ovaj časopis. Posebnu zahvalnost ponovo dugujemo Saveznom ministarstvu pravde Savezne Republike Njemačke zbog toga što je na raspolaganje stavilo finansijska sredstva iz izdvajanja njemačkih poreskih obveznika koja su neophodna da se izda ovaj časopis i da se kontinuirano unapređuje i time omogućili prekograničnu pravničku razmjenu mišljenja koju je on inicirao.

Prof. dr. Meliha Powlakić
Predsjednica
Njemačko-bosanskohercegovačkog
udruženja pravnika

Advokat dr. Stefan Pürner
Voditelj projektnog dijela Bosna i Hercegovina
Makedonija, Crna Gora i Srbija IRZ fondacije

Sehr geehrte Leserinnen und Leser,
sehr geehrte Kolleginnen und Kollegen,

auch mit dieser Ausgabe der “Nova pravna revija – časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo” (Neue juristische Umschau – Zeitschrift für einheimisches, deutsches und europäisches Recht), kurz NPR, wird eine Reihe von Neuerungen umgesetzt, die eindrücklich belegen, dass sich die Zeitschrift, die als deutsch-bosnisch-herzegowinische Zusammenarbeit begonnen hat, innerhalb kurzer Zeit zu einem wissenschaftlich anerkannten regionalen juristischen Medium mit großer Verbreitung entwickelt hat.

Dies wird insbesondere an vier Neuerungen deutlich, nämlich

- ◆ der Einrichtung eines Herausgeberrates, dem weithin anerkannte Professoren aus weiteren Staaten der Region sowie aus Deutschland angehören,
- ◆ der Erweiterung der Redaktion um weitere Mitglieder, unter denen sich auch ein Wissenschaftler aus der Republik Serbien befindet,
- ◆ die Erweiterung des Kreises der Herausgeber,
- ◆ sowie der auf Initiative verschiedener Projektpartner der IRZ zustande gekommenen Möglichkeit, zum Herunterladen sämtlicher bisher erschienenen Ausgaben der NPR.

Die Einrichtung eines Herausgeberrates hat folgenden Hintergrund:

Die NPR begann als Initiative eines kleinen Kreises von bosnisch-herzegowinischen und deutschen Juristen, die als Autoren bereits Erfahrungen im Bereich juristischer Publikationen gesammelt hatten, deren redaktionelle Erfahrungen sich jedoch in Grenzen hielten. Deshalb erschien es mit zunehmender Entwicklung der Zeitschrift wünschenswert, der Redaktion ein beratendes Organ zur Seite zu stellen, das dieser durch die reichhaltige publizistische Erfahrung seiner Mitglieder erforderlichenfalls mit fachkundigem Rat zur Seite stehen kann. Es ist sehr erfreulich (und spricht wohl auch für das Renommee, das die NPR zwischenzeitlich in der Region, aber auch in Deutschland genießt), dass sich anerkannte Wissenschaftler aus Deutschland, Kroatien Serbien und Bosnien und Herzegowina bereit erklärt haben, diese Aufgabe zu übernehmen.

Die Mitglieder des Herausgeberrates der NPR sind (in alphabetischer Reihenfolge):

- ◆ Prof. Mag. phil. Mag. Dr. iur. Tomislav Borić, der als ordentlicher Professor an der Karl-Franzens-Universität Graz tätig ist. Dort ist er der Leiter des Instituts für österreichisches und internationales Unternehmens- und Wirtschaftsrecht sowie des LL.M. - Master Lehrganges “South East European Law & European Integration”. Seine Verbindung zur südosteuropäischen Region zeigt sich auch in seiner Funktion als Dozent und Mitglied des Lehrgangsausschusses des Masterstudienganges “Interdisziplinäre Balkanstudien” in Wien. Er ist Mitherausgeber der Grazer “Beiträge zum Recht der Länder Südosteuropas und der Europäischen Integrationen” und einer der Schriftleiter der Zeitschrift “Eastlex”. Er war ebenfalls an mehreren Gesetzgebungsprojekte in der Region beteiligt.
- ◆ Prof. Dr. Tatjana Josipović, die als ordentliche Professorin für Zivilrecht an der Juristischen Fakultät der Universität Zagreb tätig ist. Sie ist Autorin zahlreicher Veröffentlichungen zum Zivilrecht und zum europäischen Privatrecht in Kroatien, aber auch im Ausland, wodurch sie als eine der führenden Zivilrechtswissenschaftlerinnen in der Region angesehen werden kann. Prof. Josipović war und ist Mitglied mehrerer Gesetzgebungskommissionen der Republik Kroatien und hielt an zahlreichen ausländischen Fakultäten, darunter auch in Japan und Südkorea, Gastvorträge. Sie ist Mitglied verschiedenster wissenschaftlicher Vereinigungen, darunter auch der Akademie der juristischen Wissenschaften der Republik Kroatiens, der International Academy for Comparative Law, Paris, der Society of European Contract Law (SECOLA) sowie der Association for the Promotion of the Academy of European Law, Trier.
- ◆ Professor Dr. Heinz-Peter Mansel, der als Universitätsprofessor an der Universität zu Köln und Direktor des Instituts für Internationales und ausländisches Privatrecht der Universität zu Köln tätig ist. Seine wissenschaftliche Laufbahn umfasst Forschungsaufenthalte und Gastvorträge an vielen in- und ausländischen Institutionen. Er ist Autor zahlreicher Monographien publiziert Beiträge in Zeitschriften und Jahrbüchern und arbeitet insbesondere an dem angesehenen Kommentar von Jauerling zum Bürgerlichen Gesetzbuch, der bereits in der 14. Auflage erscheint, mit. Außerdem ist er Mitherausgeber zahlreicher Publikationen insbesondere zum internationalen und ausländischen Privatrecht zB der Zeitschrift “Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts” (IPRax), des Jahrbuchs für italienisches Recht sowie der Schriftenreihe IPG – Gutachten zum internationalen ausländischen Privatrecht. Unter anderem ist er Mitglied der *International Academy of Comparative Law*, der *Società italiana degli Studiosi del diritto civile* usw.

- ♦ Prof. Dr. Dušan Nikolić, der ordentlicher Professor des Zivilrechtes an der Juristischen Fakultät Novi Sad/Serbien ist. Er ist Autor zahlreicher Publikationen. Von 2006 bis zur Einstellung des Erscheinens war er Herausgeber der Zeitschrift *European Lawyer Journal*- International Quarterly Journal for Legal Theory and Practice, Novi Sad. Außerdem ist er Mitglied des Herausgeberrates anderer Fachzeitschriften wie zB "Transition Studies Review" (Venedig-Wien), "Sports Law Review" (Athen) und "Revista Romana de Dreptul Proprietatii Intellectuale" (Rumänien). Darüber hinaus ist er Mitglied der International Academy of Comparative Law, in Paris und der International Chamber of Commerce/Kommission für die Umwelt und Energie, die ihren Sitz ebenfalls in Paris hat. Er war Mitglied zahlreicher Kommissionen für die Ausarbeitung der Gesetze in der Republik Serbien. Seit 2008 ist er der Generalsekretär der Matica Srpska Novi Sad.
- ♦ Prof. Dr. Dr. h.c. Friedrich-Christian Schroeder ist emeritierter Universitätsprofessor und wissenschaftlicher Leiter des Instituts für Ostrecht in Regensburg. Er ist einer der führenden deutschen Wissenschaftler im Bereich des Straf- und Strafprozessrechts sowie des Ostrechts. Darüber hinaus ist und war er im Bereich der Gesetzgebungsberatung in der Russischen Föderation, der Ukraine, Belarus und Turkmenistan tätig. Er ist Mitherausgeber und –autor des mehrbändigen Lehrbuchs Maurauc-Schroeder-Maiwald zum Strafrecht, Mitherausgeber des "Jahrbuches für Ostrecht", der Zeitschrift "Osteuropa-Recht" sowie ständiger Mitarbeiter von "Goldammer's Archiv für Strafrecht", aber auch der angesehenen Tageszeitung "Frankfurter Allgemeine Zeitung" (FAZ). Lesern aus den Ländern des ehemaligen Jugoslawiens ist er als Verfasser der Einleitung zur Übersetzung der deutschen Strafprozessordnung, die in der Publikationsreihe "IRZ-Edition des deutschen Rechts" erschienen ist, bekannt.¹
- ♦ Zwischen der Redaktion der NPR und der Juristischen Fakultät Sarajevo bestehen sehr starke persönliche Verbindungen. Außerdem leistet die Juristische Fakultät Sarajevo logistische Unterstützung für die Redaktion der Zeitschrift. Deshalb hat es sich angeboten, dass auch der jeweilige Dekan der Juristischen Fakultät Sarajevo einen Sitz im Herausgeberrat übernimmt. Zur Zeit wird diese Funktion durch Professor Dr. Borislav Petrović bekleidet, der ordentlicher Professor für Strafrecht und Kriminologie an der Juristischen Fakultät Sarajevo ist. Er ist Koautor oder Herausgeber zahlreicher Monographien und Lehrbücher aus dem Gebiet des Strafrechts und der Kriminologie, welche zum Teil auch das Ergebnis einer Zusammenarbeit mit Kollegen von anderen Universitäten der Region sind, wodurch Prof. Petrović in der Region erkennbar ist.

Die Herausgeber und die Mitglieder der Redaktion der NPR bedanken sich bei den Mitgliedern des Herausgeberrates für ihre Bereitschaft, die Zeitschrift durch Übernahme dieses Amtes zu unterstützen. Insbesondere freuen sie sich, dass durch die Zusammensetzung des Herausgeberrates der regionale Ansatz der NPR ebenso wie deren Orientierung am deutschen und am europäischen Recht zum Ausdruck kommt.

Auch die mit dieser Ausgabe erfolgte Erweiterung der Redaktion ist eine logische und willkommene Folge der positiven Entwicklung der NPR. Die zunehmende Bekanntheit der NPR führte nämlich sehr bald zu einem erhöhten Eingang von Manuskripten aus allen Staaten der Region und zu einem erhöhten Umfang der Zeitschrift. Dies führte zur Notwendigkeit, die Redaktion zu erweitern. Die neuen Redaktionsmitglieder sind (wiederum in alphabetischer Reihenfolge):

- ♦ Doc. Dr. Zlatan Meškić, Dozent für Europarecht und Internationales Privatrecht und Prodekan für Forschung und wissenschaftliches Arbeiten an der Juristischen Fakultät in Zenica, Bosnien und Herzegowina. Seinen Magistertitel erwarb er 2006 an der Universität Wien. An derselben Fakultät promovierte er im Jahre 2008 mit einer Arbeit zum europäischen Verbraucherrecht. Den Lesern der NPR ist er durch seinen Beitrag zum europäischen Verbraucherkreditrecht in der Ausgabe 1-2/2010 bekannt. Er übernimmt in Zukunft die Redaktion der Rubrik "Aktuelles aus dem europäischen Recht".
- ♦ Doc. Dr. Slavko Đorđević, Dozent am Institut für Zivilrecht an der Juristischen Fakultät in Kragujevac, Serbien. Seine Veröffentlichungen befassen sich überwiegend mit Fragen des Internationalen Privatrechts sowie mit dem Europarecht. Ebenso wie Dr. Meškić ist er Kenner des deutschen Rechts, nicht nur aufgrund verschiedener vom Deutschen Akademischen Austauschdienst (DAAD) geförderter Forschungsaufenthalte, die ihn unter anderem an das Max-Planck-Institut für ausländisches und Internationales Privatrecht in Hamburg führten. Den Lesern der NPR ist er durch seinen Beitrag zu Fragen der kollisionsrechtlichen Anknüpfung der Vorfrage in der Ausgabe 1/2011 bekannt. Er übernimmt in Zukunft die Redaktion der Rubrik "Aktuelles aus dem Recht der Region", in der er insbesondere Themen des serbischen Rechts bearbeiten wird.

¹⁾ (Die PDF-Version dieses Buches kann von der Internetseite der Hohen Richter- und Staatsanwaltsrates von Bosnien und Herzegowina unter <http://www.pravosudje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=35646> heruntergeladen werden).

Auch bei diesen beiden Kollegen bedanken sich die Herausgeber und die Redaktion der NPR für die Übernahme dieser Aufgaben und freuen sich auf die zukünftige Zusammenarbeit. Erfreulich ist es auch, dass sich nun auch in der Redaktion, ebenso wie im Herausgebertat, der regionale Ansatz der Zeitschrift widerspiegelt.

Mit der Erweiterung der Redaktion ging auch eine Erweiterung des Kreises der Herausgeber einher. Ab dieser Ausgabe wird die NPR auch von der Gesellschaft Erforschung des deutschen Rechts und seiner Rezeption mit herausgegeben. Die neu gegründete Gesellschaft, deren Vorsitzender Dozent Dr. Slavko Đorđević ist, hat ihren Sitz in Serbien, sie vereinigt jedoch Rechtswissenschaftler aus der ganzen Region, die auf dem Gebiet des deutschen Rechts arbeiten. Durch diese Zielsetzung, die sich mit derjenigen der NPR als Zeitschrift deckt, ist diese Gesellschaft ein hervorragender Partner für die Verbreitung und Vertiefung von Kenntnissen über das deutsche und europäische Recht in der Region.

Die NPR wurde bislang primär als gedruckte Ausgabe vertrieben. Hierbei erwies sich die gute Vernetzung der an der Herausgabe der Zeitschrift beteiligten Organisationen und Einzelpersonen als erheblicher Vorteil, da durch sie eine zielgerichtete Verteilung in der gesamten Region erreicht werden konnte. Dennoch gelang es in der Vergangenheit nicht mit der gedruckten Ausgabe die gesamte Nachfrage nach der Zeitschrift zu befriedigen. Dies zeigten nicht zuletzt zahlreiche Nachfragen, mit denen um Zusendung der PDF- Version der Zeitschrift gebeten wurde. Dies bewegte die Redaktion dazu, den Entwurf einer eigenen Internetseite für die NPR in Angriff zu nehmen. Aus Kapazitätsgründen war es jedoch noch nicht möglich, diese Internetseite fertigzustellen.

In dieser Situation erwies es sich als Glücksfall, dass sich das Justizdokumentationszentrum des Hohen Richter- und Staatsanwaltsrates von Bosnien und Herzegowina an die Redaktion wandte und um Genehmigung bat, die PDF- Version der Zeitschrift auf der Internetseite des Rates allen Interessierten zum Herunterladen anzubieten. Dieser Bitte kamen wir gerne nach, so dass nun sämtliche Ausgaben der NPR unter <http://www.pravosudje.ba/vstv/faces/grupevijesti.jsp?grupa=1&ins=142> als PDF-Dokument im Internet zu finden sind. (An dieser Stelle möchten wir uns nochmals ausdrücklich bei dem Hohen Justiz- und Staatsanwaltsrat von Bosnien und Herzegowina für diese Anregung und die Unterstützung bei der Verbreitung der NPR bedanken.)

Vermutlich wird die NPR in naher Zukunft noch auf weiteren Webseiten von Projektpartnern der IRZ-Stiftung zum Herunterladen angeboten werden. So laufen derzeit diesbezügliche Gespräche mit dem serbischen Wissenschaftsportal Singipedia (www.singipedia.com) sowie einer privaten juristischen Fakultät in Montenegro. Um eine möglichst große Verbreitung der NPR zu erreichen sind die Herausgeber der NPR gerne bereit, auch weiteren Institutionen in der Region das Recht einzuräumen, die Zeitschrift auf ihren Webseiten zum kostenlosen Herunterladen anzubieten, soweit dabei auf die Herausgeber und die Finanzierung aus Mitteln des Stabilitätspaktes hingewiesen wird. (Interessenten werden gebeten, sich unter novapravnarevija@gmail.com an die Redaktion oder unter puerner@irz.de an die IRZ-Stiftung zu wenden.)

Inhaltlich bietet diese Ausgabe der NPR wiederum die bereits bekannte Mischung insbesondere aus wissenschaftlichen Aufsätzen, für deren Veröffentlichungen zwei positive Rezensionen, von denen mindestens eine von einem ausländischen Rezensenten stammen muss, Voraussetzungen sind ("double blind peer review"), redaktionellen Beiträgen mit aktuellen Informationen zur Rechtsentwicklung in den Staaten der Region und in Deutschland sowie zur Entwicklung des Europarechts, Buchbesprechungen und informativen Rubriken wie der "Vorstellung eines bedeutenden deutschen Juristen" und ausgewählten Nachrichten aus der umfangreichen Tätigkeit der IRZ - Stiftung.

Alle jene, die mit eigenen Beiträgen für zukünftige Ausgaben der NPR zur Weiterentwicklung der Zeitschrift beitragen möchten, sind dazu herzlich eingeladen. Sie werden herzlich gebeten, die am Ende dieser Zeitschrift in lokaler und deutscher Sprache abgedruckten Autorenhinweise zu beachten.

Abschließend möchten die Mitarbeiter und Herausgeber der NPR wiederum allen Autoren und Übersetzern sowie Rezensenten, die zum Gelingen dieser Ausgabe beigetragen haben, aber auch allen sonstigen Mitarbeitern und Unterstützern der Zeitschrift danken. Besonderer Dank gilt wiederum dem Bundesministerium der Justiz und dem Auswärtigen Amt der Bundesrepublik Deutschland dafür, dass sie die finanziellen Mittel, die erforderlich sind, um diese Zeitschrift herauszugeben und kontinuierlich weiterzuentwickeln, aus den Beiträgen der Steuerzahler der Bundesrepublik Deutschland zur Verfügung stellen und damit diese Zeitschrift und den durch sie bewirkten grenzüberschreitenden juristischen Gedankenaustausch erst möglich machen.

Professor Dr. Meliha Povlakić
Vorsitzende der
Deutsch-bosnisch-herzegowinischen
Juristenvereinigung

Rechtsanwalt Dr. Stefan Pürner
Leiter der Projektbereichs Bosnien
und Herzegowina, Mazedonien,
Montenegro und Serbien der IRZ-Stiftung

Sadržaj

ČLANCI

Prof. dr. Wulf-Henning Roth, LL. M. (Harvard): Prijedlog Uredbe Evropskog parlamenta i Vijeća o Zajedničkom evropskom pravu prodaje (KOM (2011) 635 final) 9

Doc. dr. Anita Duraković: Jedinствена pravila o imovinsko-pravnim aspektima registrirane zajednice u Evropskoj uniji – Prijedlog Uredbe o nadležnosti, mjerodavnom pravu i priznanju i izvršenju odluka u oblasti imovinsko-pravnih odnosa osoba u registriranoj zajednici od 16. 3. 2011. 18

Doc. dr. Hano Ernst: Perspektive reforme njemačkog prava mobilijarnog osiguranja 27

AKTUELNOSTI IZ EVROPSKOG PRAVA

Doc. dr. Zlatan Meškić: Direktiva 2011/83/EU o pravima potrošača od 25. oktobra 2011. godine, Sl. list EU 2011, L 304/64 43

Dr. Stefan Pürner: Planirana zakonodavna djelatnost i zakonodavni akti u pripremi 49

Mag. sci. Danijela Vrbljanac: Presuda Suda Evropske unije C-495/10 vezana uz odgovornost proizvođača za neispravnost proizvoda 52

AKTUELNI POJMOVI EVROPSKOG PRAVA

Dr. Stefan Pürner: “Evropski sud za ljudska prava” i “Sud Evropske unije” 56

AKTUELNOSTI IZ NJEMAČKOG PRAVA

Dr. Stefan Pürner: Aktuelnosti iz njemačke sudske prakse 57

STUDENTSKI RADOVI

Ilma Kasumagić/Aida Skenderagić: Ovlast arbitražnog tribunala na izricanje privremenih mjera u skladu sa revidiranim članom 17. UNCITRAL Model zakona 58

PRIKAZI KNJIGA

Prof. dr. Meliha Powlakić: Zvonimir Slakoper, Vilim Gorenc, uz suradnju Maje Bukovac Puvača *Obligaciono pravo – Opći dio, Sklapanje, promjene i prestanak ugovora* 65

Prof. dr. Meliha Powlakić: Vladimir V. Vodinelić, *Građansko pravo, Uvod u građansko pravo i Opšti deo građanskog prava* 69

Dr. Stefan Pürner: Revija za pravo osiguranja – časopis za teoriju i praksu osiguranja 72

Dr. Stefan Pürner: James R. Maxeiner, *Failures of American Civil Justice in International Perspective* 72

ZNAČAJNI NJEMAČKI PRAVNICI

Dr. Stefan Pürner: Paul Johannes Anselm von Feuerbach – II dio 74

RAZNO

Doc. dr. Slavko Đorđević: Promocija časopisa “Nova pravna revija” i okrugli sto “Recepcija nemačkog prava u BiH i Srbiji” koji su održani na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu 76

Mag. sci. Amila Ferhatović: Međunarodna naučna konferencija “Tursko & bosanskohercegovački pravni simpozij” 78

Emina Mameledžija: Program “Comparative Constitutional Law and European Law Program 2012” na Pravnom Fakultetu u Sarajevu 80

Dr. Stefan Pürner: Pravo na internetu 81

Dr. Stefan Pürner: Iz aktivnosti IRZ fondacije u regiji 82

Poziv za dostavljanje radova 87

Inhaltsverzeichnis

AUFSÄTZE

- Prof. Dr. Wulf-Henning Roth, LL. M. (Harvard):* Der "Vorschlag für eine Verordnung über ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht" (KOM (2011) 635 endg.) 9
- Doc. Dr. Anita Duraković:* Ein einheitliches Güterrecht eingetragener Partnerschaften in der EU – Vorschlag für die Verordnung über die Zuständigkeit, das anzuwendende Recht und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen im Bereich des Güterrechts eingetragener Partnerschaften vom 16.3.2011 18
- Doc. Dr. Hano Ernst:* Perspektiven der Reform des deutschen Rechts der Mobiliarsicherheiten 27

AKTUELLES AUS DEM EU RECHT

- Doc. Dr. Zlatan Meškić:* Die Richtlinie 2011/83/EU über die Rechte der Verbraucher vom 25. Oktober 2011, ABl. EU 2011, L 304/64 43
- Dr. Stefan Pürner:* Rechtssetzungsvorhaben und Rechtssetzungsakte in Vorbereitung 49
- Mag. Sci. Danijela Vrbljanac:* Die Entscheidung des Europäischen Gerichtshofs C-495/10 über die Haftung des Herstellers für fehlerhafte Produkte 52

AKTUELLE EUROPARECHTLICHE BEGRIFFE

- Dr. Stefan Pürner:* Der Europäische Gerichtshof für Menschenrechte und Europäischer Gerichtshof 56

AKTUELLES AUS DEM DEUTSCHEN RECHT

- Dr. Stefan Pürner:* Aktuelles aus der deutschen Rechtsprechung und der Gesetzgebung 57

STUDENTISCHE ARBEIT

- Ilma Kasumagić/Aida Skenderagić:* Die Zuständigkeit des Schiedsgerichtes zur Anordnung von Maßnahmen des einstweiligen Rechtsschutzes nach dem geänderten Art. 17 des UNCITRAL Modellgesetz für die internationale Handelsschiedsgerichtsbarkeit 58

BUCHBESPRECHUNGEN

- Prof. Dr. Meliha Povlakić:* Zvonimir Slakoper, Vilim Gorenc uz suradnju Maje Bukovac Puvača, (Zvonimir Slakoper, Vilim Gorenc in Zusammenarbeit mit Maja Bukovac Puvača), *Obvezno pravo, Opći dio, Sklapanje, promjene i prestanak ugovora (Schuldrecht, Allgemeiner Teil, Abschluss, Änderung und Beendigung von Verträgen)* 65
- Prof. Dr. Meliha Povlakić:* Vladimir V. Vodinelić, *Građansko pravo, Uvod u građansko pravo i Opšti deo građanskog prava (Bürgerliches Recht, Einführung in das Bürgerliche Recht und der Allgemeine Teil des Bürgerlichen Rechts)* 69
- Dr. Stefan Pürner:* Revija za pravo osiguranja – časopis za teoriju i praksu osiguranja (Revue für Versicherungsrecht- Zeitschrift für Versicherungstheorie und –praxis) 72
- Dr. Stefan Pürner:* James R. Maxeiner, *Failures of American Civil Justice in International Perspective* 72

BEDEUTENDE DEUTSCHE JURISTEN

- Dr. Stefan Pürner,* Paul Johannes Anselm von Feuerbach – Teil II 74

VERSCHIEDENES

- Doc. Dr. Slavko Đorđević:* Vorstellung der Zeitschrift "Nova pravna revija" NPR in Serbien und der Runde Tisch "Rezeption des deutschen Rechts in Bosnien und Herzegowina sowie Serbien" am 15. März 2012 an der Juristischen Fakultät der Universität Belgrad 76
- Mag. Sci. Amila Ferhatović:* Internationale wissenschaftliche Konferenz "Türkei & Bosnien und Herzegowina juristisches Symposium" 78
- Emina Mameledžija:* "Comparative Constitutional Law and European Law Program 2012" an der Juristischen Fakultät in Sarajevo 80
- Dr. Stefan Pürner:* Recht im Internet 81
- Dr. Stefan Pürner:* Aus der Tätigkeit der IRZ-Stiftung 82
- Call for Papers 89

je prijedlog za osnivanje jednog evropskog centra protiv online kriminaliteta. U ovom centru trebaju istražioci Komisije, država članica i Europol-a zajednički raditi na otkrivanju organizovanih mreža cyber krivičnih djela kao i široko rasprostranjenih online delikata. Centar treba da saraduje s Evropskom policijskom kancelarijom (Europol) i u januaru 2013. godine početi će s radom u Den Haagu.

Specijalni odbor Parlamenta protiv organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca

Plenum Evropskog parlamenta mora u martu 2012. godine osnovati posebni odbor protiv organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca, čiji će rad isprva biti ograničen na godinu dana. Zadatak mu je da analizira i ocijeni razmjere organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca u državama članicama i predloži odgovarajuće mjere. (Njemačka verzija odluke dostupna na <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0078+0+DOC+XML+V0//DE&language=DE>).

Napomena: Svi u ovoj rubrici navedeni internet izvori posljednji put su posjećeni 22. 4. 2012.

Dr. Stefan Pürner

Aktuelles aus dem Europarecht

(Zusammenfassung)

In der Rubrik "Aktuelles aus dem Europarecht" wird in dieser Ausgabe von verschiedenen Rechtssetzungsvorhaben und Rechtsetzungsakte in Vorbereitung berichtet. Aus dem Zivilrecht werden die vorgestellt: die Vorarbeiten zur der geplanten Erbrechtsverordnung KOM(2009) 154, der Verordnungsvorschlag KOM(2012) 130 über die Ausübung des Rechts auf Durchführung kollektiver Maßnahmen im Kontext der Niederlassungs- und Dienstleistungsfreiheit, der Richtlinienvorschlag zur Durchsetzung der sog. Entsenderichtlinie 96/71/EG der Entschließungsbericht zur Überarbeitung der bisherigen Insolvenzrichtlinie sowie der Verordnungsvorschlag zum Statut der Europäischen Stiftung vorgelegt. (Die deutsche Fassung.

Aus dem Öffentliches Recht wird von dem Verordnungsvorschlag KOM(2012) 164 der Kommission zur Vereinfachung der Prozeduren zur Ummeldung eines Kfz bei Umzug ins Ausland, der Subsidiaritätsrüge des deutschen Bundesrats gegen das sogenannte "Datenschutzpaket" und den Plänen zur europaweiten Regelungen der Freien Berufe berichtet. Aus dem Strafrecht wird der Richtlinienvorschlag zur Festlegung von Mindestvorschriften der Mitgliedsstaaten über die Sicherstellung und Einziehung von Erträgen aus Straftaten KOM(2012) 85, dem Richtlinienvorschlag zum Opferschutz KOM(2011) 275 sowie dem Richtlinienvorschlag über das Recht auf Rechtsbeistand KOM(2011) 326 vorgestellt.

Außerdem wird über die Überprüfung des Anti-Counterfeiting Trade Agreement (Anti-Produktpiraterie-Handelsabkommen) kurz ACTA-Abkommen gegen Produkt- und Markenpiraterie durch den EuGH dargestellt.

Aus der Rechtsprechung des EuGH und des Europäischen Gerichts für Menschenrechte wird die Entscheidung des EuGH-

zur Auslegung der Rahmenvereinbarung über befristete Arbeitsverträge, die im Anhang der Richtlinie über befristete Arbeitsverträge hinsichtlich der Umwandlung befristeter Arbeitsvertrag in unbefristete (Vorabentscheidungsverfahren Martial Huet gegen Université de Bretagne occidentale) kurz erläutert. Aus der Tätigkeit des Europäischen Gericht für Menschenrechte wird über die Entscheidung zum Zeugnisverweigerungsrecht von faktischen nichtehelichen Lebenspartnern im Strafverfahren in dem berichtet. Im Bereich der organisatorischen Vorhaben wird schließlich noch der Vorschlag der Einrichtung eines Europäischen Zentrums gegen Online-Kriminalität und des Sonderausschuss des Parlaments gegen organisiertes Verbrechen, Korruption und Geldwäsche angesprochen. Zu allen Themen werden Hinweise auf weiterführende Quellen im Internet in deutscher und größtenteils auch in englischer Sprache gegeben.

Presuda Suda Evropske unije C-495/10 vezana uz odgovornost proizvođača za neispravnost proizvoda

Danijela Vrbljanac, mag. iur.*

Presuda Suda Evropske unije od 21. prosinca 2011. u predmetu C-495/10 – zahtjev za donošenje prethodne odluke upućen na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije¹ od strane Conseil d'État odlukom od 4. listopada 2010., u postupku između *Centre hospitalier universitaire de Besançon* protiv *Thomas Dutruieux, Caisse primaire d'assurance maladie du Jura*²

Uvod

Uspostava unutaršnjeg tržišta, između ostalog, ukinula je barijere slobodnom kretanju robe i omogućila dostupnost raznovrsnih proizvoda potrošačima na području Evropske unije. Usljed takvog slobodnog prometa proizvoda, potrošačima je trebao biti pružen određeni standard zaštite njihovog zdravlja i imovine od neispravnih proizvoda, kao i mehanizam putem kojega bi ostvarili naknadu eventualno pretrpljene štete. Iz navedenih je razloga usvojena Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za

(*) Autorica je asistentica na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

¹) Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union (Pročišćene inačice Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Evropske unije), OJ C 83, 30. ožujka 2010.

²) Predmet C-495/10 od 21. prosinca 2011., *Centre hospitalier universitaire de Besançon v Thomas Dutruieux, Caisse primaire d'assurance maladie du Jura*, ECR I-0000 (još neobjavljeno u ECR).

neispravne proizvode (dalje u tekstu: Direktiva 85/374; Direktiva) koja je postavila strogi sustav zaštite u državama članicama i raspodijelila odgovornost na subjekte koji sudjeluju u proizvodnom procesu.³ U nastavku se teksta prikazuje jedna od novijih presuda Europskog suda iz područja koje regulira spomenuta Direktiva.

Pravni okvir

Europski sud je, prilikom razmatranja predmeta, u obzir uzeo recital 1. preambule Direktive 85/374 koji propisuje da je "... potrebno uskladiti zakone država članica koji se odnose na odgovornost proizvođača za štetu uzrokovanu neispravnosću njegovih proizvoda, jer bi postojeće razlike mogle narušiti tržišno natjecanje i utjecati na kretanje roba unutar zajedničkog tržišta te uzrokovati različite stupnjeve zaštite potrošača od štete koju je uzrokovao neispravni proizvod njegovom zdravlju ili imovini".

Recital 4. upućuje na krug odgovornih osoba i ističe kako "... zaštita potrošača zahtijeva odgovornost svih proizvođača uključenih u proizvodni proces, ako je njihov gotov proizvod, sastavni dio ili bilo koja sirovina koju su oni isporučili bio neispravan; budući da, iz istog razloga, odgovornost mora obuhvatiti uvoznike proizvoda u Zajednicu te osobe koje se predstavljaju kao proizvođači stavljajući svoje ime, žig ili drugi znak raspoznavanja ili koje isporučuju proizvod čiji se proizvođač ne može identificirati".

Recital 13. preambule Direktive dozvoljava državama članicama postojanje paralelnih sustava odgovornosti u nacionalnom zakonodavstvu propisujući kako "... prema pravnim sustavima država članica, oštećena osoba može podnijeti zahtjev za naknadu štete na temelju ugovorne odgovornosti ili na temelju izvanugovorne odgovornosti različite od one propisane ovom Direktivom".

Direktiva neće utjecati na takve sustave odgovornosti ako "... te odredbe također služe postizanju cilja učinkovite zaštite potrošača...". Isto tako "... ukoliko je učinkovita zaštita potrošača u području farmaceutskih proizvoda u nekoj državi članici već postignuta i posebnim sustavom odgovornosti, potraživanja na osnovi tog sustava trebaju također ostati moguća".

³ Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products (*Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode*) OJ L 210, 7. kolovoza 1985., str. 29.-33. Izmijenila ju je Direktiva 1999/34, Directive 1999/34/EC of the European Parliament and of the Council of 10 May 1999 amending Council Directive 85/374/EEC on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products (*Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 1999/34/EZ kojom se mijenja Direktiva Vijeća 85/374/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode*) OJ L 141, 4. lipnja 1999., str. 20.-21.

U recitalu 18. stoji napomena kako usklađivanje koje je postignuto "... u sadašnjoj fazi ne može biti potpuno već otvara put prema većem usklađivanju". Europski je sud također razmatrao članak 1. Direktive 85/374 koji uspostavlja odgovornost proizvođača "... za štetu prouzročenu neispravnosću njegovog proizvoda".

U članku 3. stavku 1. stoji objašnjenje kako izraz "proizvođač" podrazumijeva "... proizvođača gotovog proizvoda, proizvođača bilo koje sirovine ili proizvođača sastavnog dijela i bilo koju osobu koja se stavljanjem svojeg imena, žiga ili kakvog drugog znaka raspoznavanja predstavlja kao proizvođač". Stavak 2. propisuje sljedeće: "Ne dovodeći u pitanje odgovornost proizvođača, svaka osoba koja je uvezla u Zajednicu proizvod radi prodaje, iznajmljivanja, davanja u zakup ili bilo kojeg drugog raspolaganja uslijed svojeg poslovanja, smatra se proizvođačem u smislu Direktive i odgovorna je kao proizvođač." Stavak 3. uređuje situaciju u kojoj proizvođača nije moguće identificirati i određuje da će se "... svaki isporučitelj proizvoda tretirati kao proizvođač, osim ako u razumnom roku ne obavijesti oštećenu osobu o identitetu proizvođača ili o osobi koja mu je proizvod isporučila. Isto će se primijeniti u slučaju uvezenog proizvoda, ako taj proizvod ne upućuje na identitet uvoznika spomenutog u stavku 2., čak ako je i navedeno ime proizvođača".

Članak 13., slično kao i recital 13., ostavlja otvorenu mogućnost državama članicama propisati posebne sustave odgovornosti. Prema toj odredbi "ova Direktiva ne utječe na bilo kakva prava koja bi oštećena osoba mogla imati prema pravnim pravilima o ugovornoj ili izvanugovornoj odgovornosti ili posebnom sustavu odgovornosti koji je postojao u trenutku kad je dana obavijest o ovoj Direktivi".

Obavijest o Direktivi 85/374 poslana je državama članicama 30. srpnja 1985.

Što se tiče relevantnog francuskog prava, odredbama 1386-1 do 1386-18 francuskog Građanskog zakonika Direktiva je preuzeta u nacionalno pravo. Conseil d'Etat razjasnio je kako je odgovornost javnih zdravstvenih ustanova naspram njihovih pacijenata pokrivena posebnim sustavom izvanugovorne odgovornosti utemeljenim na posebnom odnosu javnih bolnica i pacijenata o kojima one skrbe. Sustav je reguliran zakonskim odredbama, ali i načelima razvijenim od strane upravnih sudova. Ta načela uključuju, posebice, pravilo da javna bolnica mora naknaditi štetu, čak i kad ne postoji krivnja na njezinoj strani, za ozljede koje je pacijent pretrpio zbog nedostataka opreme ili proizvoda korištenih tijekom liječenja pacijenta.

Činjenično stanje

Gospodin Dutrueux, u to vrijeme trinaestogodišnjak, zadobio je opekline tijekom operacije izvršene 3. listopada 2000. u Centre hospitalier universitaire de Besançon (Sveučilišna bolnica Besançon, dalje u tekstu: Besançon CHU). Uzrok opeklina bio je nedostatak u mehanizmu za regulaciju temperature grijaćeg madraca na kojem je ležao.

Presudom od 27. ožujka 2007. Tribunal administratif de Besançon (Upravni sud u Besançonu) naložio je Besançonu CHU plaćanje naknade štete gospodinu Dutrueuxu za zadobivene ozljede u iznosu od 9.000,00 EUR te Caisse primarie d'assurance maladie du Jura (Zavod za osnovno zdravstveno osiguranje u Juri) u iznosu od 5.974,99 EUR. Nakon što je žalba, koju je Besançon CHU podignuo pred Cour administrative d'appel de Nancy (Prizivni upravni sud u Nancyju) protiv te presude, odbijena presudom od 26. veljače 2009., Besançon CHU je podnio kasacijsku tužbu pred Conseil d'État (Državno vijeće). Besançon CHU se pozivao na činjenicu da je Cour administrative d'appel de Nancy pogrešno tumačio Direktivu 85/374, posebice odredbu članka 13., smatrajući da Direktiva ne priječi primjenu načela koje proizlazi iz sudske prakse, prema kojem je javna bolnica odgovorna, čak i kad ne postoji krivnja na njezinoj strani, za štetu prouzročenu korisnicima nedostatkom u proizvodima ili opremi korištenoj prilikom njihovoga liječenja. Iz Direktive 85/374 slijedi, na način kako je preuzeta u francusko zakonodavstvo, da se jedino proizvođač madraca, koji je pravilno identificiran, kao što je slučaj u ovom predmetu, može smatrati odgovornim.

Conseil d'État je naveo kako se spomenuto načelo razvilo u njegovoj sudskoj praksi odlukom od 9. srpnja 2003., nakon što su države članice bile obaviještene o Direktivi 85/374. Također je ustvrdio da se to načelo, koje se odnosi na poseban sustav odgovornosti, različit od sustava odgovornosti proizvođača za neispravan proizvod uspostavljen Direktivom 85/374, primjenjuje na ozljedu o kojoj se u glavnom postupku radi. Pritom je uzeo u obzir činjenicu da je predmetna odluka donesena u sporu koji je nastao prije kraja razdoblja u kojem je država trebala preuzeti Direktivu te odredbu članka 13. koja propisuje da Direktiva ne utječe "na bilo kakva prava koja bi oštećena osoba mogla imati prema pravnim pravilima u ugovornoj ili izvanugovornoj odgovornosti".

Conseil d'État je zaključio kako ishod postupka ovisi o tomu primjenjuju li se pravila Direktive 85/374 na štetu koju je korisnik neispravnog proizvoda uzrokovao trećoj strani prilikom pružanja usluge u korist te treće strane.

Zahtjev za donošenje prethodne odluke

Usljed navedenih okolnosti Conseil d'État je odlučio prekinuti postupak i uputiti zahtjev za donošenje prethodne odluke sa sljedećim pitanjima:

"1. Imajući u vidu odredbe članka 13. i dalje, dopušta li Direktiva 85/374 provođenje sustava odgovornosti temeljenog na posebnoj situaciji pacijenata u javnim zdravstvenim ustanovama, koji im priznaje, između ostalog, pravo primiti od takvih ustanova, čak i kada ne postoji krivnja tih ustanova, naknadu štete prouzročene nedostatkom proizvoda i opreme koju su koristili, ne utječući na mogućnost ustanove postaviti regresni zahtjev naspram proizvođača?"

2. Ograničava li Direktiva [85/374] mogućnost država članica definirati odgovornost osoba koje koriste neispravnu opremu ili proizvode prilikom pružanja usluga i pritom uzrokuju štetu korisnicima tih usluga?"

Iz obrazloženja presude

Europski sud je, smatrajući da je tako prikladnije, krenuo od analize drugog postavljenog pitanja. Tim je pitanjem Conseil d'État htio doći do odgovora ulazi li u polje primjene Direktive 85/374 odgovornost pružatelja usluga koji, prilikom pružanja usluge kao što je bolničko liječenje, koristi neispravnu opremu ili proizvode i time uzrokuje štetu primatelju usluge, s učinkom da Direktiva isključuje primjenu nacionalnih pravila, kao što su ona o kojima je riječ u glavnom postupku, a prema kojima je pružatelj usluga odgovoran za tako prouzročenu štetu, čak i kada ne postoji krivnja na njegovoj strani.

Direktiva je kao cilj postavila usklađivanje zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na odgovornost proizvođača za štetu prouzročenu neispravnošću njegovih proizvoda, što jasno proizlazi iz prvog recitala njezine preambule i sudske prakse Europskog suda (vidi predmete C-52/00 *Commission v France* [2002] ECR I-3827, odlomak 24., predmet C-154/00 *Commission v Greece* [2002] ECR I-3879, odlomak 20. i predmet C-402/03 *Skov and Bilka* [2006] ECR I-199, odlomak 23.). Ujednačen sustav građanske odgovornosti proizvođača za štetu uzrokovanu neispravnim proizvodima smjera osigurati nenarušeno tržišno natjecanje između gospodarskih subjekata, olakšati slobodno kretanje roba te izbjeći različitost u razini zaštite potrošača. Ipak, kako navodi recital 18. Direktive, njezin cilj nije iscrpno uskladiti ona područja odgovornosti za neispravne proizvode koja nisu njome regulirana (predmet C-285/08 *Moteurs Leroy Somer* [2009] ECR I-4733, odlomci 24. i 25.).

Europski je sud istaknuo kako članak 1. Direktive kojim je propisana odgovornost proizvođača za štetu nastalu neispravnošću njegovog proizvoda i članak 3. koji, između ostalog, određuje uvjete pod kojima se osoba, koja se predstavlja kao proizvođač proizvoda, uvoznik proizvoda u EU ili isporučitelj proizvoda, treba smatrati proizvođačem u smislu Direktive, treba čitati u svjetlu prvog i četvrtog recitala preambule Direktive, prethodno citiranih.

Europski sud je, slijedeći razmatranja vezana uz *tra-vaux préparatoires* koja su prethodila Direktivi, utvrdio da je, nakon odmjeravanja uloga različitih gospodarskih subjekata uključenih u proizvodni i prodajni lanac, odlučeno da se odgovornost za štetu uzrokovanu neispravnošću proizvoda raspodijeli na proizvođača i u određenim slučajevima na uvoznika i isporučitelja. Dakle, članci 1. i 3. Direktive nisu ograničeni samo na proizvođača proizvoda, već određuju za koje se od subjekata koji su sudjelovali u proizvodnom ili prodajnom procesu smatra da su odgovorni. Također, iscrpno utvrđuju listu odgovornih osoba protiv kojih oštećena osoba može pokrenuti postupak prema sustavu odgovornosti određenog Direktivom (*Skov and Bilka*, odlomci 24., 26., 29., 30., 32. i 33.).

Odgovornost korisnika koji, kao što je Besançon CHU, koristi proizvod ili opremu koju je prethodno pribavio prilikom pružanja usluge liječenja ne ulazi u područje

regulirano Direktivom 85/374. Besançon CHU nije pacijentu isporučio proizvod namijenjen uporabi od strane pacijenta. Francuska i grčka Vlada te Europska komisija zauzele su stav, kao i nezavisni odvjetnik u točkama 27. do 32. svojeg Mišljenja, da se takav korisnik ne može smatrati subjektom u proizvodnom i prodajnom lancu predmetnoga proizvoda. Europski je sud istaknuo kako definicija “proizvođača” u smislu članka 3. stavka 3. Direktive ne uključuje takvog korisnika, niti se on može smatrati isporučiteljem proizvoda. Grčka vlada je ukazala na činjenicu da na slobodno kretanje roba utječu razlike u nacionalnim sustavima odgovornosti proizvođača, uvoznika i isporučitelja, no i da se aktivnost pružatelja usluga koji, pribavivši proizvod, koristi taj proizvod prilikom pružanja usluga trećim osobama ne može izjednačiti s aktivnostima proizvođača, uvoznika i isporučitelja.

Činjenica da postoje nacionalna pravila koja propisuju odgovornost pružatelja usluge, bez obzira na to što ne postoji krivnja na njegovoj strani, koji je tijekom bolničkog liječenja uzrokovao štetu primatelju usluge koristeći neispravan proizvod, ne narušava učinkovitost sustava odgovornosti proizvođača europskog zakonodavstva niti ciljeve kojima je taj sustav usmjeren. Tekst Direktive ne navodi na zaključak da se državama članicama htjela uskratiti mogućnost uspostaviti sustav odgovornosti pružatelja usluga za naknadu štete uzrokovanu neispravnim proizvodom korištenim prilikom pružanja usluga (vidi *Moteurs Leroy Somer*, odlomak 30.).

Uvjet primjene nacionalnih pravila država članica koja reguliraju spomenuti sustav odgovornosti proizvođača, kao što su istaknuli francuska, njemačka i grčka Vlada te nezavisni odvjetnik u točki 45. svojega Mišljenja, jest da ne smiju negativno utjecati na sustav uspostavljen Direktivom 85/374. Nacionalna pravila ne smiju smanjivati učinkovitost Direktive (predmet C-203/99 *Veefald* [2001] ECR I-3569, odlomak 27.) Stoga, kad su za to ispunjeni uvjeti, mora postojati mogućnost dovesti u pitanje odgovornost proizvođača, i to od strane oštećene osobe, ali i pružatelja usluge kojem mora na raspolaganju biti mehanizam kao što je regresni zahtjev.

Ne samo da odgovornost pružatelja usluga, na čijoj strani ne postoji krivnja, ne narušava tržišno natjecanje između gospodarskih subjekata u proizvodnom i prodajnom lancu, već doprinosi jačanju zaštite potrošača, na što je ukazao nezavisni odvjetnik u točkama 45. i 46. svojega Mišljenja.

Što se tiče upućivanja na predmet *Veefald* tijekom postupka, francuska Vlada i nezavisni odvjetnik u točki 38. Mišljenja su istaknuli kako je u tom predmetu pravna osoba bila ne samo pružatelj usluge, već i proizvođač u smislu Direktive 85/374. U navedenom se predmetu postavljeno pitanje odnosilo na situaciju u kojoj “proizvođač neispravnog proizvoda, tijekom posebne medicinske usluge, proizvodi i koristi proizvod na ljudskom organu” i trebalo se razjasniti smatra li se, da je u takvoj situaciji proizvod stavljen u promet u smislu članka 7(a) Direktive 85/374. Pitanje

obuhvaća li Direktiva i osobu koja je pružatelj usluge koji koristi neispravn proizvod, koja nije ujedno i proizvođač, uopće nije bilo postavljeno u predmetu *Veefald*. Slično tomu, Europski sud nije na to pitanje odgovorio niti u predmetu C-183/00 *González Sánchez* [2002] ECR I-3901, kako je naveo nezavisni odvjetnik u točkama 39. i 40. Mišljenja.

Europski je sud zaključio kako je dovoljno odgovoriti na drugo postavljeno pitanje te da prvo pitanje nema potrebe razmatrati.

Pravorijek

Odgovornost pružatelja usluge koji, tijekom pružanja usluge kao što je bolničko liječenje, koristi neispravnu opremu ili proizvod, kojih nije proizvođač u smislu članka 3. Direktive Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode, kako je izmijenjena Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 1999/34/EZ od 10. svibnja 1999., i time uzrokuje štetu primatelju usluge, ne ulazi u polje primjene Direktive. Direktiva 85/374 ne može, stoga spriječiti državu članicu da primjeni pravila, kao što su ona o kojima je riječ u glavnom postupku, prema kojima je takav pružatelj odgovoran za tako prouzročenu štetu, čak i u odsustvu krivnje na njegovoj strani, pod uvjetom da oštećena osoba i/ili pružatelj usluge zadržavaju pravo dovesti u pitanje proizvođačevu odgovornost na temelju Direktive, kada su ispunjeni njome propisani uvjeti.

Mag. Sci. Danijela Vrbljanac

Die Entscheidung des Europäischen Gerichtshofs C-495/10 über die Haftung des Herstellers für fehlerhafte Produkte

(Zusammenfassung)

Die Richtlinie des Rates 85/374 EWG vom 25. Juli 1985 zur Angleichung der Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten über die Haftung für fehlerhafte Produkte hebt in Erwägungsgrund 13 hervor, dass Ansprüche, die ein Geschädigter aufgrund der Vorschriften über die vertragliche und außervertragliche Haftung oder aufgrund einer zum Zeitpunkt der Bekanntgabe dieser Richtlinie bestehenden besonderen Haftungsregelung geltend machen kann, durch diese Richtlinie nicht berührt werden, soweit derartige Bestimmungen ebenfalls auf die Verwirklichung des Ziels eines wirksamen Verbraucherschutzes ausgerichtet sind. Diese Regel hat der Europäische Gerichtshof in der Entscheidung C-495/10 Centre hospitalier universitaire de Besançon gegen Thomas Dutruieux, Caisse primaire d'assurance maladie du Jura bestätigt, indem er hervorhob, dass die Richtlinie 85/374 den Mitgliedstaaten nicht die Möglichkeit nehmen wollte, für den Ersatz von Schäden, die durch ein bei einer Dienstleistung wie der im Ausgangsverfahren fraglichen verwendetes fehlerhaftes Produkt verursacht wurden, eine Regelung der Haftung des Dienstleisters vorzusehen, die gegebenenfalls der mit dieser Richtlinie eingeführten entspricht.